Dosarul nr. 2-24112992-26-2-08102024
nr. 2-1246/2024

H O T Ă R Î R E
În numele LEGII

23 iulie 2025 or.Drochia

Judecătoria Drochia sediul central
Instanţa compusă din:
Preşedinte Lucia Grădinari
Grefier Maria Vizitiu
Cu participarea:
Avocatului Virgiliu Rusu în bază de mandat cu împuterniciri de partea reclamantei,
În lipsa:
Pîrîtului - Maciuțchi Pavel,fiind respectată citarea legală ,

A judecat în şedinţă de judecată publică în limba de stat cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Garbuz Mariana către Maciuțchi Pavel privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție

a c o n s t a t a t:

La data de 02 decembrie 2024 Garbuz Mariana, reprezentată de către avocatul Virgiliu Rusu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Maciuțchi Pavel privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție.

În motivarea cererii a fost invocat că, în anul 2022, luna decembrie, reclamanta a realizat o înțelegere cu pârâtul, potrivit căreia ea i-a transmis suma de 5000 lei, iar el s-a angajat să-i livreze 5 metri cubi de lemn de specie tare, la alegere din soiurile: nuc, salcâm, stejar, cireș, vișin, nuc. Lemnul a fost livrat și depozitat în garajul reclamantei. În anul 2023 urma să revină de câștig concubinul reclamantei, care trebuie să se ocupe de acest lemn.

În luna mai 2023 a revenit de la câștig concubinul reclamantei, care a constatat univoc că lemnul este arțar și nu poate fi folosi în scopul anterior propus, fiind și mai puțin prețios.

Prin urmare, reclamanta a ajuns la concluzia că a fost înșelată, căutând anumite specii de lemn, fiindu-i livrate altă specie de lemn, care, de altfel este și mai mică ca valoare, nu corespunde criteriilor de selecție care le-am formulat anterior cumpărării și nu pot satisface scopurile pe care le-a fixat anterior.

Din momentul în care a constatat că a fost înșelată de făptuitor în repetate rânduri i-am adresat reclamații verbale, având chiar și înregistrările audio a apelurilor efectuate. De fiecare dată făptuitorul îi dădea asigurări că benevol va rezolva litigiul, va ridica lemnul adus și, fie va restitui banii, fie va

aduce aceeași cantitate de lemn din speciile care le-am solicitat.

După mai multe dispute judiciare, în urma unei rexeaminări a cauzei contravenționale la contestația pârâtului asupra deciziei cu privire la sancționarea contravențională, prin Hotărârea Judecătoriei Drochia din 25.10.2024 cauza nr. 5r-44/24, s-a înctetat procesul contravențional în baza art. 106 Cod Contravențional în legătură cu intervenirea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

Prescripția răspunderii contravenționale este instituția care înlătură răspunderea contravențională, însă nu și caracterul contravențional al faptei, prin urmare se aplică persoanelor vinovate de comiterea faptei contravenționale cu vinovăție. În asemenea circumstanțe putem afirma cu certitudine juridică că pârâtul a comis în privința reclamantei fapta contravențională de cauzare de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere.

Or, în raport direct de cauzalitate între fapta comisă de pârât și urmările survenite, reclamantei i-a fost cauzat prejudiciu material materializat prin prețul achitat (5000 lei) pentru un bun neconform, în cadrul unui contract de vânzare-cumpărare încheierea căruia de către cumpărător a fost determinată de declarații dolosive din partea vânzătorului.

Este evident - autorul faptei prejudiciabile care se face vinovat de producerea ei și consecințele survenite, - trebuie să recupereze prejudiciul material și moral cauzat.

În aspect material, reclamantei i-a fost cauzat un prejudiciu material echivalent sumei pe care a plătit-o ca preț pentru bunurile care au făcut obiectul material al înșelăciunii - 5000 lei.

Suma de 2500 lei, se confirmă prin bonul de plată a serviciilor de asistență juridică Seria DAA Nr. 54001652 și reprezintă plata pentru formularea plângerii contravenționale pentru atragerea la răspunderea contravențională a pârâtului și constatarea vinovăției comiterii de către el a contravenției prevăzute de art. 106 Cod Contravențional RM.

Suma de 2000 lei se confirmă prin bonul de plată a serviciilor de asistență juridică Seria DAA Nr. 61173748 din 30.05.2024 și reprezintă plata pentru referința la recursul contravenientului asupra hotărârii judecătorești contravenționale în baza art. 106 Cod Contravențional RM.

Suma de 3000 lei se confirmă prin bonul de plată a serviciilor de asistență juridică Seria DAA Nr. 61173801 din 12.11.2024 și reprezintă plata pentru notificarea prealabilă de de recuperare a prejudiciului comis prin fapta contravențională prevăzută de art. 106 Cod Contravențional RM.

Considerăm că prin acțiunile culpabile ale pârâtului, reclamantei i-a fost cauzat prejudiciu moral manifestat prin suferințe de ordin psihic derivate din comportament dolosiv.

Reclamanta, continuă să suporte comportamentul jignitor și umilitor al autorului delictului care refuză orice compromis și nu apreciază comportamentul său tolerant și răbdător. Aflarea în situația în care real drepturile și interesele sale legitime continuă să fie neglijate, creează reclamantei sentimentul pierderii încrederii în legalitatea și ordinea de drept. Expresia bănească de 5000 lei este mai mult decât mizeră în raport cu prejudicial moral cauzat în latura faptei ilicite a pârâtului.

Solicită admiterea acțiunii integral, cu încasarea din contul lui MACIUȚCHI PAVEL a despăgubirilor în sumă de 12500 (douăsprezece mii cinci sute) lei pentru prejudiciul material cauzat prin comiterea contravenției prevăzute de art. 106 Cod contravențional RM, despăgubiri în sumă de 5000 (cinci mii) lei pentru prejudiciul moral cauzat prin comiterea contravenției prevăzute de art. 106 Cod contravențional RM și încasarea din contul lui MACIUȚCHI PAVEL a cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 5000 (cinci mii) lei.

Argumentele participanților la proces:

Reprezentantul reclamantei Garbuz Mariana, avocatul Virgiliu Rusu în bază de mandat cu împuterniciri în ședința de judecată, acțiunea a susținut integral cu toate motivele invocate, a solicitat admiterea acțiunii pe motivele de drept și de fapt invocate, cu solicitarea de a se încasa din contul lui MACIUȚCHI PAVEL a despăgubirilor în sumă de 12500 (douăsprezece mii cinci sute) lei pentru prejudiciul material cauzat prin comiterea contravenției prevăzute de art. 106 Cod contravențional RM, despăgubiri în sumă de 5000 (cinci mii) lei pentru prejudiciul moral cauzat prin comiterea contravenției prevăzute de art. 106 Cod contravențional RM și încasarea din contul lui MACIUȚCHI PAVEL a cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 5000 (cinci mii) lei.

Reclamanta Garbuz Mariana, în ședința de judecată nu s-a prezentat.

Pârâtul Maciuțchi Pavel, în ședința de judecată, nu s-a prezentat, prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsă, susține poziția expusă în referință la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea cerințelor reclamantei ca neîntemeiate. Indicînd că argumentele invocate și materialele anexate la cererea de chemare în judecată de către reclamantă, coroborate cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului prezentat judecății, au un caracter vag, nejustificat și neîntemeiat, în privința sa. Ține să atragă atenţia că reclamanta invocă precum că i-a fost cauzat un prejudiciu material echivalent sumei pe care a plătit-o cu titlu de preţ pentru bunurile care au făcut obiectul material al înşelăciunii - 5000 lei, însă în acest

sens nu a prezentat nici o probă. Cele invocate rămân a purta doar un aspect declarativ, fapt ce nu poate sta la baza judecării cauzei cu respectarea principiului de drept la un proces echitabil.

Având în vedere că reclamanta nu a dovedit existenţa prejudiciului material, este evident că, în mod corespunzător, cererea de despăgubire pentru prejudiciul moral şi pentru cheltuielile de judecată nu poate fi acceptată şi urmează a fi respinsă ce neîntemeiată. cererea de despăgubire a reclamantei este lipsită de temei, având în vedere că aceasta nu a furnizat nicio probă obiectivă pentru a susţine prejudiciul material indicat în acţiunea sa. într-o astfel de situaţie, se pune sub semnul întrebării legitimitatea şi buna- credinţă a acţiunii reclamantei. Instanţa nu poate admite o cerere care se bazează exclusiv pe afirmaţii declarative, fără a fi susţinută de probe concrete. Astfel, instanţa nu poate să recunoască vreun drept al reclamantei la despăgubiri pentru prejudiciul moral sau cheltuielile de judecată, întrucât acestea sunt în mod clar dependente de dovedirea prejudiciului material.

Deci, în sensul justei judecări a speţei date, consider că instanţa de judecată urmează obligatiriu să ia în calcul cele invocate de către mine, să examineze speţa obiectiv şi just, conducându-se doar de legislaţia civilă a Republicii Moldova.

Potrivit art.205 alin. (1) şi (4) Cod de procedură civilă, participanţii la proces sînt obligaţi să comunice din timp instanţei judecătoreşti motivul imposibilităţii de a se prezenta în şedinţă de judecată şi să prezinte probele care dovedesc motivul. Dacă instanţei judecătoreşti nu i s-a comunicat motivul neprezentării în şedinţă de judecată a participantului la proces citat legal sau dacă instanţa consideră neîntemeiat motivul neprezentării, pricina se examinează în absenţa acestuia.

Tot acest sens se invocă şi prevederile art. 206 alin.(3) Cod de procedură civilă, potrivit cărora, *dacă pîrîtul, înştiinţat legal despre locul, data şi ora şedinţei de judecată, nu s-a prezentat în judecată şi nu a comunicat instanţei motivul neprezentării sau dacă motivele sînt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, sau dacă pîrîtul nu a solicitat examinarea pricinii în lipsa sa, instanţa o examinează în lipsa acestui.*

Aprecierea instanței de judecată:

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, instanţa de judecată consideră că cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă parțial din următoarele considerente.

Conform art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de

instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe în pricini civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a pricinii.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Iar, în conformitate cu prevederile art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Potrivit art. 239 Cod de procedura civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea pricinii.

Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile pârților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și jurisprudența CEDO, instanțele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui

să conțină circumstanțele cauzei constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanței în caz de respingere a unor probe prezentate de participanții etc.

La fel, potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Conform art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitary hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic).

Conform art.1998 alin.(1) Codul civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Cu referire la prevederile art.1998 alin.(1) Codul civil, temeiul răspunderii delictuale este componenţa delictului civil, care constituie o totalitate de elemente esenţiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componenţa delictului civil include următoarele elemente: prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia. Acestea sînt

condiţiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale, iar lipsa unei condiţii, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală.

Astfel, pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal.

Raportul cauzal este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii şi se repară numai prejudiciul care este consecinţă directă a faptei ilicite.

În ședința de judecată s-a constatat că reclamanta la data de 08.11.2023 s-a adresat cu plîngere la Inspectoratul de Poliție Drochia (f.d.22), în urma căreia la data de 16.11.2023 pîrîtului i-a fost întocmit proces-verbal în baza art. 106 Cod contravenţional al R. Moldova (f.d. 21).

Prin urmare, prin hotărîrea Judecătoriei Drochia sediul Central din 25.10.2024 procesul contravenţional în privința lui Maciuțchi Pavel de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 106 Cod contravenţional a fost încetat în legătură cu intervenirea prescripţiei răspunderii contravenţionale (f.d. 16-20).

Deci, instanța de judecată stabilind că între fapta ilicită și prejudiciul care va fi suportat de Garbuz Maraian, a ajuns la concluzia de a admite cerințele reclamantei referitor la prejudiciul moral partial.

Cu privire la încasarea prejudiciului moral invocat a fi suportat de reclamant şi pretins a fi încasat de la pîrît, instanța reține următoarele.

Potrivit prevederilor art.2028 al.1 CC) în caz de vătămare a integrităţii corporale sau de altă vătămare a sănătăţii, autorul prejudiciului are obligaţia să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacităţii de muncă, precum şi cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătăţii – de tratament, de alimentaţie suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc.

Conform art.2036 alin.(1) și (2) Codul civil, în cazul în care persoanei i sa cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial. Conform art.2037 alin.(1) și (2) Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate.

Concomitent, instanța relevă că Maciuțchi Pavel atât în cadrul instrumentării dosarului contravențional de către agentul constatator, cât și pe parcursul examinării prezentei cauze civile, ultimul a recunoscut faptul comitertii acțiunilor ilegale în privința lui Garbuz Maraian, fapte care prin prisma art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă, nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

În urma acțiunilor ilegale ale lui Maciuțchi Pavel care au dus la sancționarea contravențională a acestuia, lui Garbuz Mariana i-a fost cauzat în inevitabil un prejudiciu moral.

Prejudiciul este cel mai important element al răspunderii civile, fiind o condiţie esenţială şi necesară a acesteia, de sine stătătoare. Un prejudiciu este cert atunci când existenţa lui este sigură, neîndoielnică şi, totodată, poate fi stabilită întinderea sa în prezent.

În conformitate cu art. 45 alin. (1) Cod contravențional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislaţiei procedural civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenţie. Prezentul alineat se aplică în egală măsură şi în cazul în care, în sensul art.30 alin.(11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenționale.

Potrivit art.9 alin.(1) și (2) lit. f) din Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sânt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile legislației civile. Drepturile și obligațiile civile apar: în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.

Conform art.16 alin.(1) lit. g) din Codul civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală a acestora (art.19 Cod civil).

În accepțiunea art.19 alin.(1) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată întrun drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Alin. (2) stipulează că se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).Prevederile alin. (3) indică că se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și

psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

În același timp art. 383 alin. (2) Cod contravențional, prevede că victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului şi a cheltuielilor suportate în procesul contravenţional în ordinea procedurii civile, cu excepţia cazurilor cînd nu există divergenţe asupra întinderii acestora.

Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În baza circumstanțelor expuse, la data de 02 decembrie 2024 Garbuz Mariana, reprezentată de către avocatul Virgiliu Rusu, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Maciuțchi Pavel privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție, prin care a solicitat de a se încasa din contul lui MACIUȚCHI PAVEL a despăgubirilor în sumă de 12500 (douăsprezece mii cinci sute) lei pentru prejudiciul material cauzat prin comiterea contravenției prevăzute de art. 106 Cod contravențional RM, despăgubiri în sumă de 5000 (cinci mii) lei pentru prejudiciul moral cauzat prin comiterea contravenției prevăzute de art. 106 Cod contravențional RM și încasarea din contul lui MACIUȚCHI PAVEL a cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 5000 (cinci mii) lei.

Potrivit prevederilor art. 2025 alin.(1) din Codul civil, repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situației anterioare (transmiterea unui bun de același gen și de aceeași calitate, repararea bunului deteriorat etc.), iar dacă aceasta nu este cu putință ori dacă persoana vătămată nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), stabilit prin acordul părților sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărâre judecătorească.

În lumina dezideratelor relevate supra, se statuează că răspunderea delictuală se angajează în prezența condițiilor generale ale răspunderii: - prejudiciul, - fapta ilicită, - raportul cauzal între faptă și prejudiciu, - vinovăția acestuia.

Acțiunile ilegale, cauzarea de prejudicii unei persoanei constituie alt temei pentru apariția drepturilor și obligațiilor civile.

Ca rezultat al cauzării de prejudicii apare obligația debitorului de a repara prejudiciul cauzat, precum și dreptul creditorului de a cere repararea lui.

Aceste obligații extra-contractuale sunt reglementate la Capitolul XXXIV, care stabilește condițiile survenirii răspunderii pentru cauzarea de prejudicii,

subiecții care răpund pentru prejudiciile cauzate, precum și ordinea de repararea a prejudiciului cauzat, compensarea pagubei morale.

Răspunderea delictuală survine în rezultatul încălcării unei obligaţii legale cu caracter general, care revine tuturor de a nu leza drepturile altora prin fapte ilicite. Răspunderea delictuală se naşte prin încălcarea unor drepturi absolute ale persoanei vătămate.

Răspunderea pentru dauna cauzată persoanei umane poate avea numai caracter delictual, independent de faptul se afla sau nu persoana vătămată în raporturi contractuale cu delincventul. Pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic.

Respectiv, posibilitatea persoanelor fizice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor rezultă din faptul lezării lor în drepturi, metodei de reparare a prejudiciilor fiindu-i atribuit un caracter universal de apărare a drepturilor civile.

Însă în toate cazurile de solicitare a reparării prejudiciului (fie efectiv, cât şi cel care urmează să fie suportat) trebuie dovedită legătura cauzală între încălcarea (neexecutarea) obligațiilor şi pagubele cauzate, precum şi mărimea acestora.

Examinând cerințele respective instanţa a stabilit, că fapta prejudiciabilă şi vinovăţia pîrîtului este cu certitudine demonstrată prin privarea reclamantei de posesie, fapt ce nu este negat de pîrît.

La fel, instanţa de judecată constată cu certitudine existenţa unui efect negative asupra sănătăţii reclamanților în urma acţiunilor pîrîtului. Or, în partea respectivă nu au fost invocate obiecţiile din partea participanţilor la proces, instanţa nu are o altă opinie în partea respectivă. Sarcina instanţei ramîne de a stabili legătura între cheltuielile invocate de către reclamant şi fapta prejudiciabilă săvîrşită de către pîrît.

Astfel, pe lângă gravitatea prejudiciului moral ce trebuie luată în seamă pentru stabilirea despăgubirii, trebuie să se analizeze și un al doilea criteriu, cel al echității. Or, dacă gravitatea prejudiciului moral este mare, și despăgubirea ce trebuie acordată trebuie să fie una substanțială. Despăgubirea trebuie să fie una justă, rațională, echitabilă, adică în așa fel stabilită încât să asigure efectiv o compensație suficientă, dar nu exagerată, a prejudiciului moral suferit.

În temeiul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Respectiv, fiecare persoană care pretinde că a suferit, este în drept să-şi estimeze prejudiciul adus, dar numai instanţa de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de noţiunea reparării rezonabile, de circumstanţele cazului concret, de personalitatea

părţilor. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victime.

Cu titlu de principiu, Curtea Europeană a hotărât în jurisprudența sa constantă conform căreia un reclamant nu poate fi obligat să prezinte vreo dovadă a prejudiciului moral pe care l-a suferit (a se vedea, printre multe altele, Pshenichnyy vs Rusia, 14 februarie 2008, parag. 35, Antipenkov vs Rusia, 15 octombrie 2009, parag. 82, Nedayborshch vs Rusia, 1 iulie 2010, parag. 37).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în cauza Tolstoy Miloslovsky v. Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor social ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

La caz urmează a fie aplicate criteriile de evaluare a prejudiciului moral, stipulate la art. 2036 din Codul civil întrucât reclamantei i-a fost cauzate consecințe nefaste determinate de retrări, incomodități, retrăiri, stare de frică, de discomfort și alți factori din care derivă suferințe morale suportate ca urmare a comiterii de către Maciuțchi Pavel a contravenției prevăzute la art. 106 Cod contravențional.

Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de a se folosi de proprietatea cei aparţiene.

Astfel, instanța relevă că răspunderea pentru prejudiciul moral are un caracter compensator, care urmează să se determine de către instanţa judecătorească, reieşind din circumstanţele concrete ale cauzei, ţinîndu-se cont de persoana reclamantului şi de măsura în care această compensaţie poate să-i aducă satisfacţie.

Totodată, la aprecierea prejudiciului moral, se ia obligatoriu în consideraţie principiul general al echităţii şi suma nu trebuie să fie vădit disproporţionată cu sumele acordate de Curtea Europeană în speţele similare.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire, ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încît acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Respectiv, prin prisma celor enunţate şi ţinînd cont de criteriul echităţii, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raţionale şi echitabile, adică trebuie stabilite în aşa fel, încît să asigure efectiv o

compensare suficientă şi nicidecum exagerată a prejudiciului moral cauzat, fiind menţinut echilibrul între daunele efectiv pricinuite şi suma solicitată, la fel ținîndu-se cont de comportamentul ambelor părți, instanța de judecată, consideră echitabilă şi rezonabilă suma a cite 3 000,00 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru Garbuz Mariana la fiecare, ce urmează a fi încasată în beneficiul acestora de la pîrîtul Maciuțchi Pavel, care va reprezenta o recompensă echitabilă, ce ar aduce o satisfacţie proporţională suferinţelor şi trăirilor psihice suportate de către reclamantă, urmare a acţiunilor ilicite ale pîrîtului.

Or, suma de 5 000,00 lei cu titlu de daună morală pretinsă de reclamantă la fiecare ar reprezenta o compensaţie exagerată ce nu derivă din realitate, la acest caz instanţa considerînd oportun invocarea raţionamentelor Curţii Europene a Drepturilor Omului degajate în cauza Amihalachioaie contra Moldovei, (Cererea nr. 60115/00, paragraf 43-44) conform căreia constatarea faptului violării poate constitui în sine o satisfacţie echitabilă şi suficientă.

Potrivit art. 94 alin.(1) CPC al RM,,instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut cîştig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului".

În conformitate cu art.98 alin.(1) Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată În conformitate cu art.83 alin.(2) Codul de procedură civilă, în acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat.

Conform pct. 1.1.2. din Legea taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023, modificările date la legea indicată intră în vigoare la 01 ianuarie 2024.

Prin urmare, instanţa de judecată va încasa de la pîrît, în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de a cite 669,96 lei.

Așadar, din materialele cauzei cu certitudine s-a constatat faptul că în legătură cu examinarea prezentei cauze, reclamanta Garbuz Maraina a beneficiat de asistență juridică calificată în cadrul dosarului dat, oferită de avocatul Virgiliu Rusu prin mandatul nr. 1838822 din 21.05.2024, în mărime de 5 000,00 lei, fapt confirmat prin bonurile de plată seria DAA nr. 61173740 din 21.05.2024, anexate la dosar, și urmează a fi admise proportional părții admise din pretenții la suma de 4 632,85 lei. (f.d.10).

În conformitate cu prevederile art. art.238-241 Cod de Procedură Civilă al RM, instanța de judecată

H o t ă r ă ș t e:

Cerințele pe cererea lui Garbuz Mariana către Maciuțchi Pavel privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție se admite parțial.

A încasa de la Maciuțchi Pavel IDNP ***** , viză de domiciliu sat.***** r.***** în beneficiul lui Garbuz Mariana , IDNP ***** locuitoare a sat.***** r.***** suma de 12 500,00(douăsprezece mii cinci sute) lei cu titlu de prejudiciu material , 3000,00(trei mii) lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin contravenție și cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții taxa de timbru achitată și cheltuieli de asistență juridică de 4 632,85(patru mii șase sute treizeci și doi lei 85 bani) lei.

A încasa de la Maciuțchi Pavel IDNP ***** , viză de domiciliu sat.Z*****r.*****în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 669,96(șase sute șasezeci și nouă lei 96 bani) lei pe cerințele privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție.

Hotărîrea cu drept de atac la Curtea de Apel Nord în termen de 30 de zile din momentul pronunțării dispozitivului prin intermediul Judecătoriei Drochia sediul central.

Preşedinte de şedinţă ,
judecătorul Lucia Grădinari